

בין המצרים, מגילת איכה (6)

ישראל רחוק מהקב"ה יותר מאשר ברגע החורבן? מדוע א"כ היו הכרובים מחוברים? זה הזמן שלכאורה היו צריכים להיות נפרדים לגמרי. אפשר לפרש בשני אופנים.

(1) ברגע שהתרחש החורבן, מיד נוצרה קירבה בינינו להקב"ה, כמו שנאמר (תהלים עט. א-ב) **"מזמור לאסף אלוקים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את הירושלים לעינים, נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידך לחיתו ארץ"**. הרי שנקראו ישראל בעת החורבן **"עבדיך"**. כיצד? התשובה היא: ברגע שקיבלו את ענשם, הפכו להיות בחזרה עבדי ה' וחסידיו, לכן גם הכרובים היו מעורים שוב זה בזה.

(2) **כשבצלאל יצק את הכרובים בפעם הראשונה**, האם פניהם היו איש אל אחיו או פניהם לבית? בפשטות הוא יצק אותם פניהם איש אל אחיו, ובשעה שעם ישראל לא התנהגו בסדר, קרא נס והכרובים סובבו את פניהם לכיוון הבית. זה היה נס. ממילא ביום שהקב"ה החליט להחריב את בית המקדש והתבטלו הניסים, חזרו הכרובים למצבם הטבעי, שהוא: פניהם איש אל אחיו, כפי שיצקו אותם בתחילה.

ספר "ומתוק האור, בין המצרים"

מגילת איכה

היתה כאלמנה (איכה א. א)

הדימיון ל'אלמנה' דוקא, יובן על פי ההבדל הקיים בינה לבין 'גרושה'. בעוד שגרושה, אף אם גירשה בעלה בעל כרחה נגד רצונה, גם אם בשעת הגירושין קשה לה הדבר, מכל מקום ברבות הימים תשכח את בעלה ולא תיזכר בו. אולם אלמנה, לא רק בעת מיתת בעלה תמרר בבכי, אלא בכל עת שתיזכר בו, תיזל עינה דמעה. טעם הדבר הוא, כיון שגט כורת לחלוטין בין הבעל לאשתו ושוב אין ביניהם כל חיבור והרי הוא כאיש זר. אבל אלמנה, אף שהמוות הפריד בינה לבין בעלה, מכל מקום נאמר בזוהר הקדוש, שכל זמן שאינה נישאת לאחר, עדיין רוחו קשורה בה. לכן בעת שרוח בעלה 'מקשקש במעיה' (כלשון הזוהר), מתעורר מחדש הקשר בינה לבעלה וגורם לה למרר בבכי. לכן נמשלו כלל ישראל ל'אלמנה', שאף בזמן הגלות 'בעלה שביק רוח בקרבה והוא מקשקש במעיה'. זהו "היתה כאלמנה"

רב רובין זצ"ל הספרו "טללי אורות: איכה בין המצרים"

אני לדודי ועלי תשוקתו. שכינתא בגלותא תגובתם האכזרית של אומות העולם היתה: **"אנה הלך דודך היפה בנשים, אנה פנה דודך תבקשנו עמך"** (שה"ש ו. א) **"פירש"י: "אנה הלך דודך" מענים ומקנטרים האומות את ישראל אנה הלך דודך למה הניח אותך עזובה אלמנה. כלומר, אומות העולם, כביכול, באים 'לסייע' לנו: חסר לכם משהו? בואו נעזור לכם לחפש את בוראכם. נעניק לכם מדינה, ממשלה, ממון רב וכל טוב. ברוב שכלותם הם אינם מבינים שהרבש"ע שלנו ח"ו לא נאבד ח"ו. הוא התעלה לשבעת הרקיעים. ועל כך עונים להם כלל ישראל: **"אני לדודי ועלי תשוקתו"**. אל לכם אומות העולם, לשלחנו מכאן. אנו נישאר במקומנו ונמתין ל'דודי' לרבש"ע. כי **"עלי תשוקתו"**, יודעים אנו בבירור שעד כמה שאנו בבחינת **"חולת אהבה"**, **"דודי"** הקב"ה, מתגעגע אלינו אף יותר מגעגעונו אליו יתברך, כי אף הוא נמצא בגלותנו.**

גלות, פירושו שאדם נדחה ממקומו. כשמתבוננים היכן היא ה'גלות' כלפי תינוק בן מספר חודשים, רואים שאף כשאמו יוצאת עמו מביתה ונודדת ממקום למקום, גם שהיא נמצאת במצב של 'גלות', עבור אותו תינוק אין זה 'גלות'. לא משנה לו היכן הוא נמצא. הרגשתו מיד טובה, כל זמן שהוא נמצא יחד עם אמו. לכל המלאכים, השרפים וחיות הקודש ישנו מקום מיוחד בעולמות העליונים. על הקב"ה נאמר: **"הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך"** (מ"א ח. כז). ביחס להקב"ה העולם העליון שווה לעולם השפל בכך שאינו יכול להוות משכן לשכינה הקדושה. משכנו אך ורק בליבותיהם של עמו ישראל. וכך מצדנו: לא איכפת לנו מהגלות הנוראה הטמונה בר' זב יסורים ומכאובים. מקומנו האמיתי אינו אלא ב"אני לדודי ועלי תשוקתו", אין לנו צורך שתאמרו לנו **"אנה פנה דודך"**. יש לנו סבלנות, ונמתין לו כאן עד שובו אלינו בעת ביאת המשיח, ועד אז איננו חפצים בתחליפים.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "גלות ונחמה"

בזמן החורבן חזרו הכרובים למצבם הטבעי

בגמרא (ב"ב צט.): מובאת מחלוקת כיצד היו הכרובים עומדים, האם פניהם איש אל אחיו, או פניהם לבית, כלומר, כל אחד פונה לכיוון אחר. שואלת הגמרא: ולמאן דאמר פניהם איש אל אחיו, הא כתיב: **"ופניהם לבית"**, ומתרצת: לא קשיא: כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום. ובאיזה מצב היו הכרובים בשעת החורבן? אמר ריש לקיש: בשעה שנכנסו נכרים להיכל ראו הכרובים כרוכים המעורין זה בזה. וקשה כלום יש רגע שבו

עיקר ההספד, על כך שאין מרגישים את החורבן על אלה אני בוכיה עיני עיני יורדה מים (א.ט.ז)

כתוב בספר "לוח ארז", שכנסת ישראל מקוננת ואומרת: יודעים אתם על מה אני בוכיה על כל ש"עניי יורדה מים", שרק שתי העיניים שלי, הן אלה שדומעות, שמים יורדים מהן, אני היחידה המרגישה בצער ובחורבן האיום שהגעתי אליו. אבל כל האחרים גם אלה שקרובים לי ביותר, אינם מרגישים בצערי, עיניהם נשארות יבשות מדמעות. ועל הדבר הזה צווח הנביא ירמיהו (ו.כז) גם בנבואת החורבן: "בת עמי חגרי שק והתפלשי באפר אבל יחיד עשי לך מספד תמרורים..." מהו "אבל יחיד"? זוהי אבל שרק היחיד מרגיש אותו, וכל אלה שסביבו נשארים באדישותם, ואומר על כך ירמיהו הנביא, שאם, אכן, האבל על החורבן הוא "אבל יחיד", אבל שכולם אינם מרגישים אותו, בודאי יש לעשות על כך מספד תמרורים, הספד גדול מאוד. כי זה עצמו חורבן גדול מאוד, שאפילו לא מרגישים את הצער.

ספר "ומתוך האור, מגילת איכה"

חטא חטאה ירושלים (א.ח)
חטאו בכפליים (איכ"ר).

מה פשר לשון "חטאו בכפליים" הלא אף אם שנו וכפלו בחטא לא נופל הלשון "חטאו בכפליים", אלא יש לומר, שמעשה אחד היה החטא כפול ומכופל. למשל, מי שגזל את העני ונוטל ממנו שלא כדין ועל ידי טענות כוזבות, הרי גם אילו היתה אמת בדבריו הרי הוא מחוייב בו במצות צדקה, וגם חייב לקיים מצוה "הצדק משלך ותן לו", וזה עוד הוסיף לגזול ממנו. וכן על דרך שאר החטאים.

רב רובין זצ"ל הספרו "טללי אורות: איכה בין המצרים"

מוסר: הפסד או רווח

עומד יהודי ומוותר, במודע על שלו, כדי לברוח מכל דבר שיש בו ריח של מחלוקת, ואמנם מחלוקת לא פורצת, השלום והשלום אהבו, אך הוא, לכאורה הפסיד. ויתר על הרחבת דירה, ונאלץ להמשיך להצטופף בדירתו המקורית, ויתר על חלקו בירושה, והריהו ממשיך להתמודד עם הגרעון בחשבון הבנק שלו, ויתר על זכות קדימה בכביש, והוא תקוע בפקקים ומאחר למחוז חפצו. טעמם המר של ההפסדים הללו הוא שורש המחלוקת. קשה לאדם להתחבר אל הרווח ששיג מן הויתור בעולם הבא, בעודו מלקק את פצעיו מן ההפסדים בעולם הזה. ברם מחשבה זו בטעות, יסודה, כי המציאות מוכיחה שכל ויתור מועיל למוותר. אולי לא באופן מיד, אלא בטוח של שנים. אך אדם שמתאזר בסבלנות ובאורך רוח, יזכה לראות זאת במו עיניו. מי שויתר לא יפסיד נהג לומר החפץ חיים.

ספר "אדרבה תן בלבנו"

הלכה: ברכת שהחיינו בליל עשירי באב

כתב השו"ע (סימן תקמח ס"א): מנהג כשר שלא לאכול בשר ולא לשתות יין בליל עשירי וביום עשירי, רמ"א, ויש מחמירים עד חצות היום ולא יותר. כתב הפסקי תשובות (אות א): ובשעת שלנוהגים לא לברך שהחיינו מ"ז תמוז, גם בליל ויום עשירי אסור, ויש הכותבים שלענין שהחיינו נכון להחמיר גם לאחר חצות היום כל יום עשירי, ומאידך מצינו מקילים לברך שהחיינו גם בליל עשירי.

ספר "פסקי תשובות" חלק ו'

פתגם: ובחרת בחיים, אנו יוצרים את עתידנו וקוראים לכך 'גורל'.

ספר "שמחלה"

חקירה: מצוה לקיים דברי המת

רק מצוה, אבל עדיין הממון שייך ליורשים, או שהממון כבר קנוי לזוכה (מחנה אפרים זכיה ומתנה כט: מחלוקת רש"י ותוס'. קובץ שיעורים כתובות שטו, חידושי ר' שמואל גיטין וקידושין עמוד עח).

ספר "יסודות וחקירות"

סיפור: חרש אלם

גדול מגדולי ישראל היה אומר: אם נטפל אליך אדם והוא מטיח בך דברי גידוף ועלבון, אין לך כנגדו סגולה בדוקה יותר מן השתיקה. עליך רק להעמיד פני חרש, כאילו אינך שומע דבר וחצי דבר, ומיד יסתתמו דבריו וקולותיו של אותו מגדף, והראיה שנאמר: ואני כחרש לא אשמע, כאלם לא יפתח פיו. הוא אומר: אם אני משים עצמי חרש, ההוא כאלם לא יפתח פיו.

ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף קעו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, מאיר בן גבי זווירה, אברהם בן רבקה, ששא בנימין בן קארין מרים ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, פייגא אולגה בת ברנה, רבקה בת ליהה, ריש'רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, מאיר בן ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אורליה שמחה בת מרים. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח. יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr